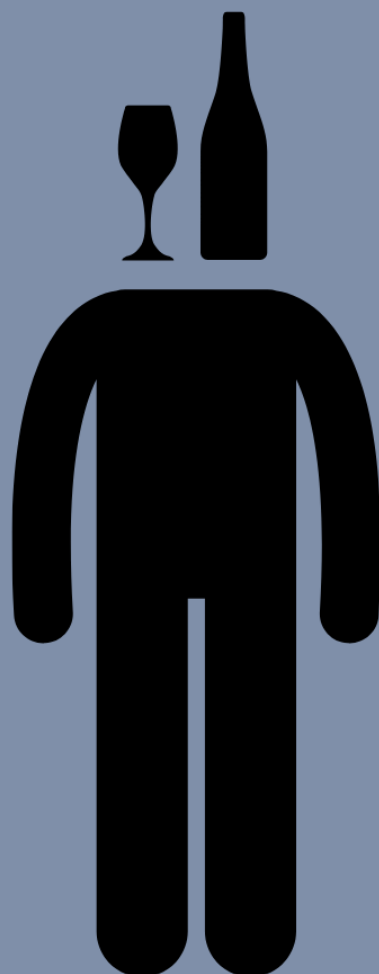

Załącznik do Uchwały
Nr XXXI/314/2022
Rady Miejskiej w Pakości
z dnia 29 marca 2022 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

**Ośrodek Psychoprofilaktyki "Nowa Perspektywa"
Pakość, 2022**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

Wykaz skrótów:

BP – Biblioteka Publiczna w Pakości

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KP – Komisariat Policji w Pakości

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

NGO (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

OKiT – Ośrodek Kultury i Turystyki w Pakości

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakości

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu

PK – Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień

pp. – punkt procentowy

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Inowrocławiu

PWD – placówki wsparcia dziennego, tj. Świetlica socjoterapeutyczna w Pakości, Świetlice opiekuńczo-profilaktyczne w Kościelcu i Radłowie

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu

SPZOZ – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

UM – Urząd Miejski w Pakości

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół ds. opracowania Programu:

mgr Cyran Magdalena

S P I S   T R E Ś C I

WPROWADZENIE	3
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	3
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	4
CHARAKTERYSTYKA GMINY PAKOŚĆ	5
POŁOŻENIE.....	5
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	6
RYNEK PRACY	8
INFRASTRUKTURA SPORTOWA, REKREACYJNA I KULTURALNA.....	10
EDUKACJA I WYCHOWANIE	11
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	12
PROBLEM UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY PAKOŚĆ.....	13
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE PAKOŚĆ	16
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE PAKOŚĆ.....	19
DIAGNOZA SPOŁECZNA W ZAKRESIE UZALEŻNIEŃ	21
SYNTEZA WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH	21
ANALIZA SWOT	24
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU.....	26
HARMOGRAM REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2024.....	36
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE	39
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	40
ADRESACI PROGRAMU	41
REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY PAKOŚĆ NA LATA 2022-2024.....	41
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	41
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	42

W P R O W A D Z E N I E

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie gminy Pakość. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Pakość na lata 2021-2025.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego przez Radę Gminy, a w przypadku gminy Pakość – Radę Miejską na okres nie dłuższy niż 4 lata. Biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024 został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 711 z późn. zm.).

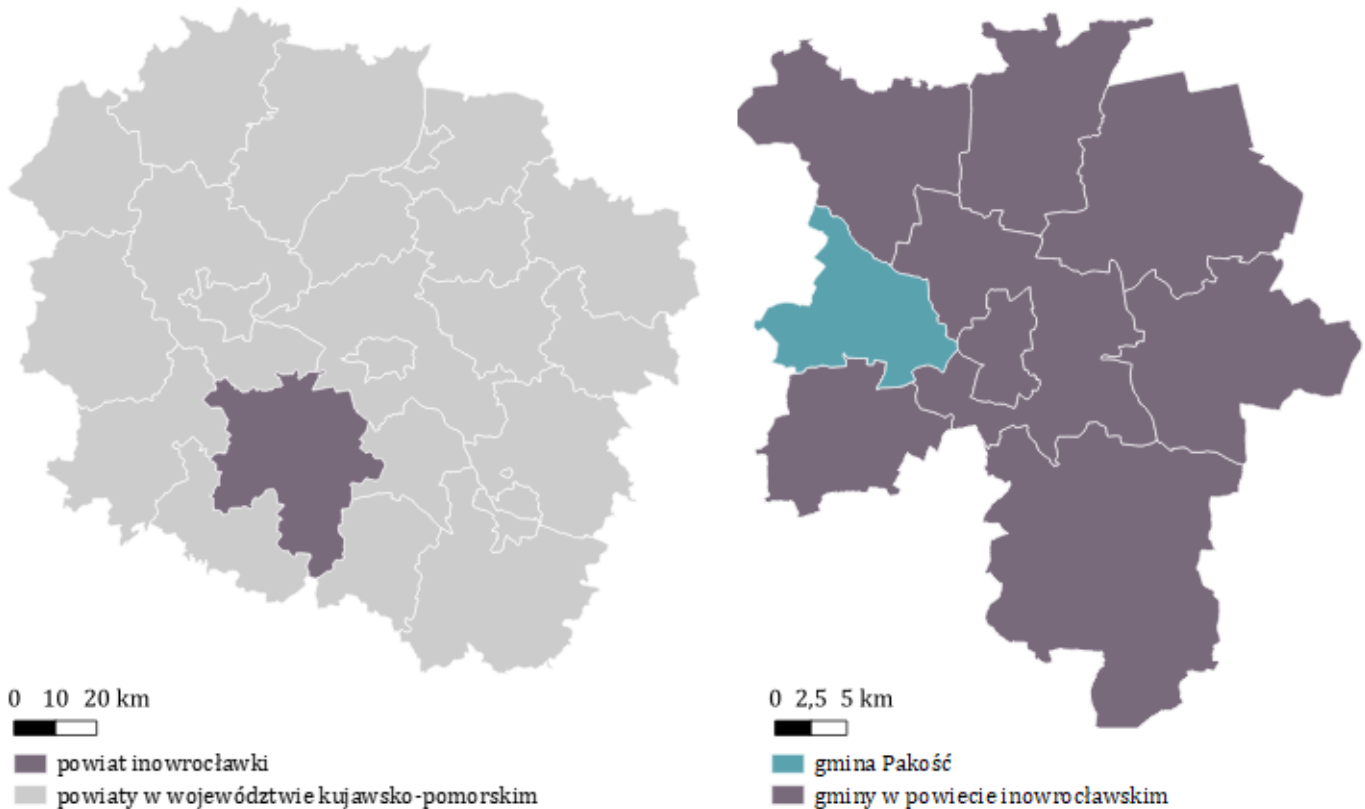
Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

CHARAKTERYSTYKA GMINY PAKOŚĆ

POŁOŻENIE

Gmina Pakość jest gminą miejsko-wiejską położoną w środkowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie inowrocławskim. Gmina graniczy z 5 jednostkami samorządu terytorialnego – Złotniki Kujawskie, Inowrocław, Janikowo, Dąbrowa oraz Barcin. Jej siedzibą administracyjną jest miasto Pakość, niemniej Gminę tworzy 12 jednostek pomocniczych, czyli sołectw, na które składa się łącznie 16 miejscowości wiejskich. Obszar Gminy obejmuje powierzchnię 86,5 km², czyli około 7% terenu całego powiatu. Główną domeną działalności mieszkańców Gminy jest rolnictwo, bowiem charakterystyka jej obszaru szczególnie sprzyja rozwijaniu tej gałęzi gospodarki – 77% terenu zajmują użytki rolne, a kolejne 3% – lasy.

Rysunek 1. Położenie gminy Pakość

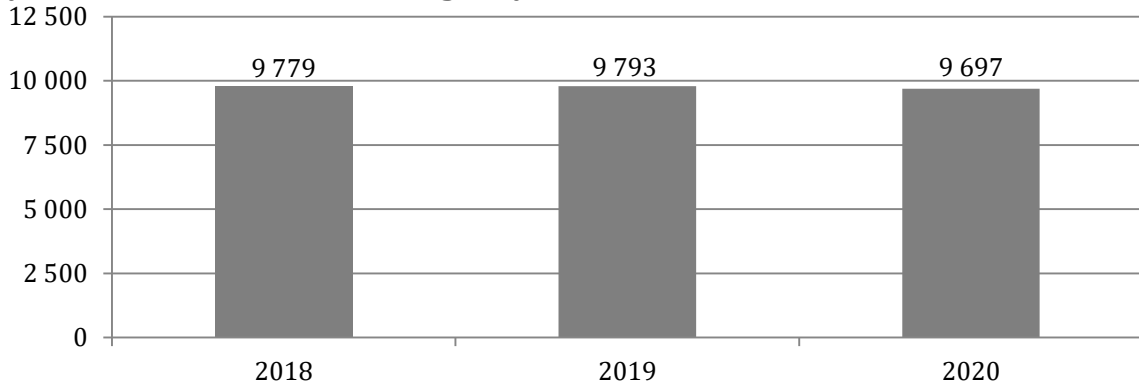

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Analiza struktury demograficznej w gminie Pakość ukazuje obraz aktualnego stanu lokalnej społeczności. Populacja gminy Pakość liczy 9 697 osób (stan na 31.12.2020 roku), a na przestrzeni ostatnich trzech lat można zaobserwować wahania w zakresie liczby mieszkańców. W 2018 roku populacja wynosiła 9 779 osób, w roku kolejnym zwiększyła się o 14 mieszkańców, natomiast w 2020 roku uległa zmniejszeniu o 96 osób, tj. 1%.

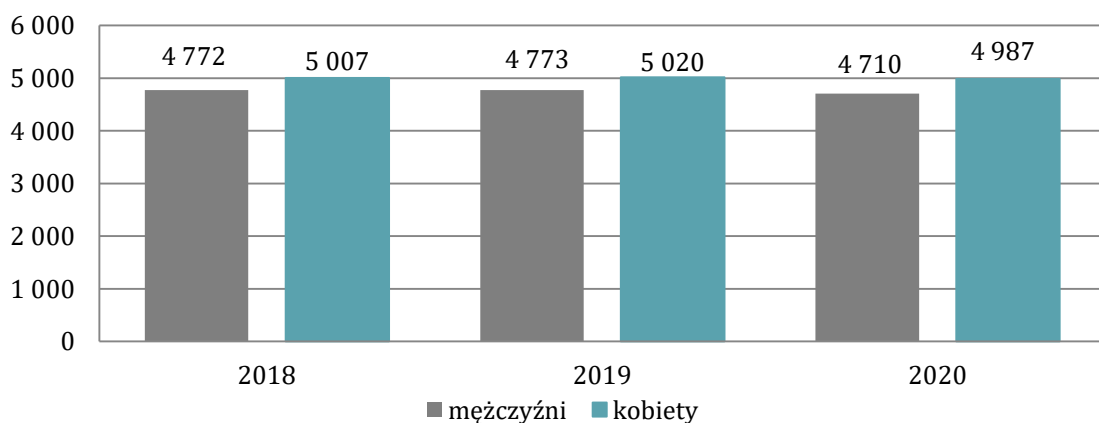
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Pakość w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie Gminy zauważalna jest niewielka dysproporcja mieszkańców pod względem płci. W 2020 roku gminę Pakość zamieszkiwało łącznie 4 987 kobiet oraz 4 710 mężczyzn, zatem udział kobiet był większy o 2,8 pp. – kobiety stanowiły 51,4% ogólnej liczby ludności, natomiast mężczyźni 48,6%. Współczynnik feminizacji w Gminie w 2020 roku wyniósł 106, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Pakość na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W 2020 roku na terenie gminy Pakość odnotowanych zostało 86 urodzeń oraz 135 zgonów, zatem przyrost naturalny wyniósł wówczas -49, co odpowiadało przyrostowi naturalnemu -5,94 na 1000 mieszkańców. W porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego jest to wartość niższa, ponieważ w całym województwie przyrost naturalny na 1000 mieszkańców wyniósł -3,60.

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Pakość na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
urodzenia żywe	87	82	86
zgony	99	96	135
przyrost naturalny	-12	-14	-49

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Pakość według ekonomicznych grup wieku w 2020 roku przedstawia się następująco:

- 18,1% było w wieku przedprodukcyjnym – do 17 roku życia;
- 60,9% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18 a 59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18 a 64 rokiem życia;
- 21,0% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet jest to powyżej 60 roku życia, natomiast dla mężczyzn powyżej 65 roku życia.

Poniższa tabela prezentuje ludność gminy Pakość według ekonomicznych grup wieku na przestrzeni lat 2018-2020. W tym okresie nastąpiły niekorzystne przemiany demograficzne, gdyż zauważalny jest sukcesywny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle społeczeństwa. Jednocześnie zaobserwować można niewielki spadek odsetka osób będących w wieku przedprodukcyjnym oraz regularny spadek udziału osób w wieku produkcyjnym. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w 2020 roku prezentował się nieco odmiennie od wskaźników w całym województwie kujawsko-pomorskim, gdyż osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 18%, w wieku produkcyjnym – 59,9%, natomiast w wieku poprodukcyjnym – 22,1%.

Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2018-2020 (w procentach)

wyszczególnienie	2018	2019	2020
wiek przedprodukcyjny	18,2	18,1	18,1
wiek produkcyjny	61,7	61,3	60,9
wiek poprodukcyjny	20,1	20,6	21,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

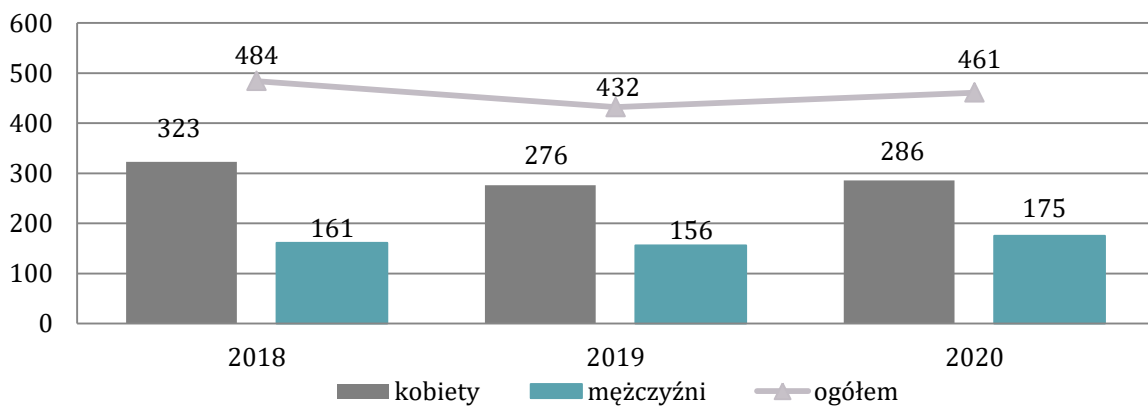
RYNEK PRACY

Na koniec 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Inowrocławiu zarejestrowanych było łącznie 461 mieszkańców gminy Pakość, tj. o 7% więcej niż w roku 2019. Mieszkańcy Gminy stanowili w przedmiotowym roku 6% wszystkich osób pozostających bez pracy na terenie powiatu inowrocławskiego.

Wzrost liczby osób bezrobotnych jest skorelowany ze zmianami gospodarczymi w Polsce na skutek wystąpienia pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz wynikających z niej obostrzeń ograniczających funkcjonowanie licznych sektorów i branż. W okresie pandemii zatrudnienie straciło wiele osób, przede wszystkim pracujących w obszarach szczególnie dotkniętych wprowadzanymi ograniczeniami oraz mających umowy cywilno-prawne. Skutki pandemii na rynku pracy mogą być jednak odroczone i dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, między innymi kryzys występujący w wielu branżach. Radzenie sobie z epidemią, a w jej następstwie z kryzysem gospodarczym i pogorszeniem sytuacji na rynku pracy, będzie wymagało w perspektywie najbliższych lat, zwrócenia szczególnej uwagi na podejmowanie działań wspierających mieszkańców w tym zakresie.

W gminie Pakość zauważalna jest znaczna dysproporcja w zakresie braku zatrudnienia pod względem płci, bowiem bezrobocie częściej dotyka kobiet. W 2020 roku liczba zarejestrowanych w PUP mieszkanek Gminy wyniosła 286, natomiast mężczyzn – 175, zatem kobiety stanowiły 62% wszystkich osób pozostających bez pracy.

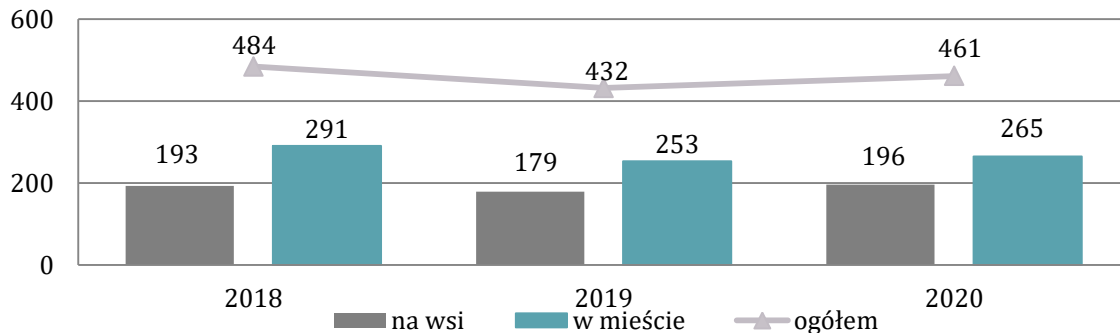
Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych w podziale na płeć w gminie Pakość w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W gminie Pakość problem bezrobocia występuje częściej na terenie miasta Pakość. W 2020 roku miasto zamieszkiwało 265 osób bezrobotnych stanowiących 58% ogółu ludności Gminy pozostającej bez pracy. Na przestrzeni ostatnich lat ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych nieznacznie się zmniejszył – w porównaniu do 2018 roku są to 2 pp.

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych w podziale na miejsce zamieszkania w gminie Pakość w latach 2018-2020

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu

W 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Inowrocławiu zarejestrowanych było aż 7,8% mieszkańców Gminy w wieku produkcyjnym, przy czym udział kobiet był widocznie wyższy niż w przypadku mężczyzn. Kobiety pozostające bez pracy stanowiły wówczas 10,2% wszystkich osób w wieku produkcyjnym z terenu Gminy, natomiast w przypadku mężczyzn było to 5,7%. Na przestrzeni ostatnich lat zarówno odsetek bezrobotnych mężczyzn, jak i kobiet ulegał wahaniom.

Tabela 3. Udział bezrobotnych mieszkańców gminy Pakość zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w latach 2018-2020 (w procentach, stan na koniec grudnia)

wyszczególnienie	2018	2019	2020
mężczyźni	5,1	4,9	5,7
kobiety	11,3	9,7	10,2
ogółem	8,0	7,2	7,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych mieszkańców gminy Pakość zarejestrowanych w PUP z podziałem na poszczególne grupy wiekowe możemy zauważyć, że w porównaniu do 2018 roku udział osób bezrobotnych do 30 roku życia zmniejszył się o 1 pp., natomiast udział osób do 25 roku życia w stosunku do roku 2018 wzrósł o 1 pp. Jednocześnie na koniec 2020 roku osoby będące powyżej 50 roku życia stanowiły 23% ogólnej liczby osób zarejestrowanych w PUP, czyli o 1 pp. mniej niż w 2018 roku.

Tabela 4. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Pakość z podziałem na poszczególne grupy wiekowe w latach 2018-2020

wyszczególnienie	31 grudnia 2018		31 grudnia 2019		31 grudnia 2020	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	484	100	432	100	461	100
do 30 roku życia	123	25	118	27	118	26
do 25 roku życia	58	12	58	13	58	13
powyżej 50 roku życia	118	24	109	25	106	23

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne, ponieważ świadczy o braku chęci podjęcia pracy lub o braku możliwości podjęcia zatrudnienia. W 2020 roku udział mieszkańców gminy Pakość długotrwanie bezrobotnych w stosunku do 2018 roku zwiększył się o 5 pp. Szczególną uwagę należy zwrócić również na fakt, że osoby długotrwanie bezrobotne, stanowią znaczny odsetek spośród wszystkich osób pozostających bez pracy.

Tabela 5. Liczba długotrwanie bezrobotnych mieszkańców gminy Pakość zarejestrowanych w PUP w latach 2018-2020

wyszczególnienie	31 grudnia 2018		31 grudnia 2019		31 grudnia 2020	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	484	100	432	100	461	100
długotrwanie bezrobotni	258	53	232	54	267	58

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

INFRASTRUKTURA SPORTOWA, REKREACYJNA I KULTURALNA

Zasoby sportowe, rekreacyjne i kulturalne Gminy stanowią niebagatelny element lokalnej infrastruktury społecznej, który ma wpływ na sposób funkcjonowania rodzin oraz dzieci, a także animując czas wolny mieszkańców determinuje jakość życia lokalnej społeczności.

Działalność w zakresie kultury, wychowania i rekreacji na terenie Gminy prowadzi szereg podmiotów, m.in. **Ośrodek Kultury i Turystyki w Pakości**, w ramach którego rozwija się działalność licznych grup i formacji artystycznych, jak: „Pakościanie”, „Vagando”, „Kwestia Sporna”, a także prowadzone są cykliczne zajęcia taneczne, artystyczne, rękodzielnicze, muzyczne oraz sportowe dla mieszkańców w każdym wieku. W Ośrodku spotykają się również uczestnicy Uniwersytetu Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, filii w Pakości, a z ich inicjatywy realizowane są liczne wystawy, konkursy i wydarzenia lokalne wzmacniające integrację mieszkańców. OKiT wraz z towarzyszącą mu infrastrukturą sportową jest również kluczowym zasobem Gminy w zakresie upowszechniania sportu i rozwijania aktywności fizycznej wśród pakoskich rodzin. Na atrakcyjność turystyczno-rekreacyjną w Gminie wpływ ma również Stadion Miejski, liczne boiska sportowe, place zabaw oraz Jezioro Pakoskie w miejscowości Jankowo, gdzie prowadzona jest wypożyczenia sprzętu wodnego.

Za działalność w zakresie promocji i upowszechniania czytelnictwa, popularyzacji literatury oraz udzielania informacji i profesjonalnej pomocy w poszukiwaniu wiadomości odpowiedzialna jest **Biblioteka Publiczna w Pakości**.

Kluczowy wpływ na animowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży mają również świetlice opiekuńczo-profilaktyczne w Radłowie i Kościelcu, które regularnie organizują zajęcia profilaktyczne, a także okazjonalne wyjazdy rekreacyjne, które wzmacniają kreatywność i abstynencję wśród dzieci oraz umożliwiają im aktywne spędzanie czasu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

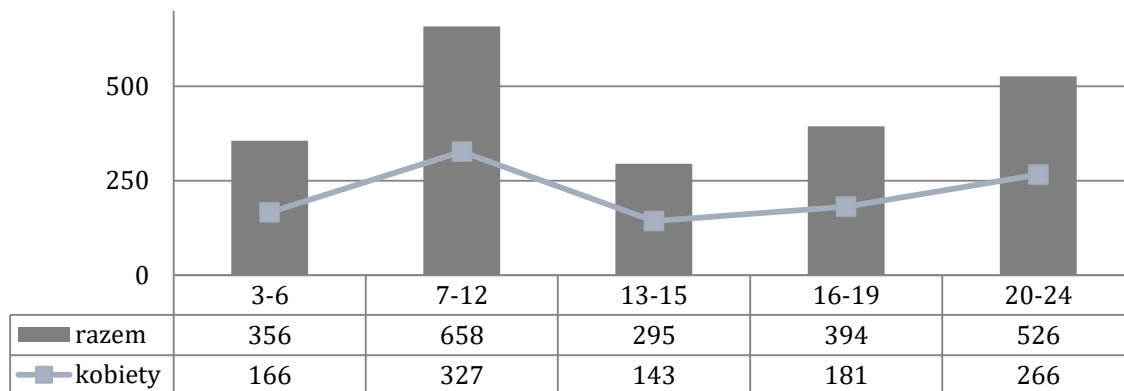
Ponadto na terenie Gminy działalność prowadzi **Świetlica Socjoterapeutyczna**, która funkcjonuje przy Szkole Podstawowej w Pakości. Ma ona ogromny wpływ na wychowanie i profilaktykę zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. Placówka jest przeznaczona przede wszystkim dla dzieci wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych, w tym dotkniętych problemem przemocy oraz uzależnienia, a zajęcia odbywające się w niej mają na celu ogólną poprawę funkcjonowania dziecka w środowisku rówieśniczym i rodzinnym, a także zapewniają jego prawidłowy rozwój psychospołeczny.

W zakresie wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami działalność prowadzą w szczególności 2 podmioty, tj. **Świetlica dla osób z niepełnosprawnościami „Przystań”**, a także **Dzienny Dom Pobytu Senior+** w Pakości. Należy zauważyć, że działania w zakresie wzmacniania potencjału lokalnej społeczności prowadzone są również przez organizacje pozarządowe, które regularnie podejmują się realizacji różnorodnych projektów w obszarze polityki społecznej.

EDUKACJA I WYCHOWANIE

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2020 roku było 2 229 mieszkańców gminy Pakość. Liczba kobiet w tym przedziale wiekowym jest nieznacznie mniejsza od liczby mężczyzn, bowiem w wieku 3-24 lat były wówczas 1 083 dziewczęta oraz 1 146 chłopców. Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że w 2020 roku najwięcej osób miało 7-12 lat (658 osób) oraz 20-24 lata (526 osób). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 5. Ludność gminy Pakość według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

Gmina Pakość jest organem prowadzącym jednostki oświatowe znajdujące się na obszarze miasta Pakość oraz sołectw. Wśród jednostek organizacyjnych Gminy realizujących zadania z zakresu wychowania i dydaktyki znajduje się:

- Szkoła Podstawowa im. Ewarysta Estkowskiego w Pakości;
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Pakości;
- Przedszkole Miejskie w Pakości;
- Zespół Placówek Oświatowych:
  - Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kościelcu,
  - Przedszkole „Ziarenko” w Kościelcu.

Ponadto, na terenie gminy Pakość działalność prowadzą niepubliczne przedszkola, tj. „HOP-SIUP” oraz „Gucio”, w strukturze którego w 2020 roku utworzona została filia Niepublicznego Żłobka „Gucio” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Rozwinięcie lokalnej infrastruktury wsparcia rodzin z dziećmi ma niebagatelny i pozytywny wpływ na możliwość powrotu na rynek pracy młodych rodziców.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujących na terenie gminy Pakość należą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakości,
- Urząd Miejski w Pakości,
- Komisariat Policji w Pakości,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- placówki oświatowe,
- NZOZ „Medicus”,
- Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień,
- Grupa AA „Płomień”,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Inowrocławiu,
- Ośrodek Kultury i Turystyki w Pakości,
- Biblioteka Publiczna w Pakości,
- placówki wsparcia dziennego, tj. Świetlica Socjoterapeutyczna w Pakości, Świetlice opiekuńczo-profilaktyczne w Kościelcu i Radłowie,
- Świetlica dla osób z niepełnosprawnościami „Przystań”,
- Dzienny Dom Pobytu Senior+.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

Są to instytucje i miejsca prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom bądź wspomagające taką działalność. Kooperacja tych podmiotów odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom alkoholowym i narkotykowym na terenie gminy Pakość można zaliczyć:

- pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych, terapeutów uzależnień, socjoterapeutów, specjalistów pełniących dyżury w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień,
- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej,
- funkcjonariuszy Policji,
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- pracowników placówek ochrony zdrowia,
- niepijących alkoholików, członków wspólnoty AA,
- osoby duchowne.

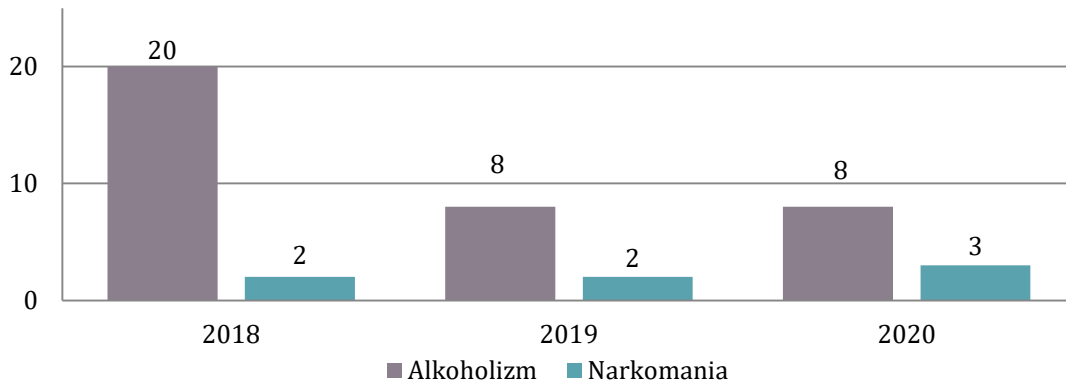
PROBLEM UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY PAKOŚĆ

.....

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak leczenie, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

W 2020 roku, podobnie jak w roku poprzednim, z pomocy i wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 8 rodzin, a także 3 rodziny zmagające się z problemem narkomanii. W porównaniu do roku 2018 roku zauważyć można znaczący spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu, który wyniósł 60% oraz wzrost liczby rodzin otrzymujących pomoc z powodu narkomanii o 1 osobę.

Wykres 6. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu i narkomanii w gminie Pakość na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Kolejną analizowaną kwestią są działania podejmowane przez funkcjonariuszy Policji w celu przeciwdziałania problemowi uzależnienia. W 2020 roku, w stosunku do roku poprzedniego, można zauważyć znaczący spadek liczby osób zatrzymanych w pomieszczeniach policyjnych w celu wytrzeźwienia, co może być efektem wdrożonych obostrzeń w dobie epidemii COVID-19. W przedmiotowym roku liczba zatrzymanych osób wyniosła 16 i zmniejszyła się o 73% w porównaniu do 2018 roku. Niemniej, problem zakłócania przestrzeni publicznej na terenie gminy Pakość jest obecny i wymaga podjęcia kompleksowych działań prewencyjnych i interwencyjnych. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 6. Działania funkcjonariuszy Policji w stosunku do osób spożywających alkohol w latach 2018-2020

rodzaj interwencji	2018	2019	2020
liczba osób zatrzymanych w pomieszczeniach policyjnych w celu wytrzeźwienia	28	60	16

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Jednym z głównych zadań Policji jest zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa, zarówno w miejscu publicznym, ale i w środowisku domowym, gdy członek/członkowie rodziny dopuszczają się stosowania przemocy wobec innych. W przypadku rozpoznania takich sytuacji funkcjonariusze podejmują interwencje domowe, których liczba w latach 2018-2020 wyniosła 14, w tym 8 odnotowano na terenie wiejskim, a 6 na obszarach wiejskich. Jak potwierdzają policyjne statystyki, przemoc jest ściśle skorelowana z problemem uzależnienia, bowiem 73% podjętych interwencji w sprawie przemocy w rodzinie było wynikiem spożywania przez członka rodziny alkoholu.

Ważnym aspektem działalności Policji jest również prowadzenie szerokich akcji edukacyjnych i prewencyjnych, dlatego co roku funkcjonariusze Policji wraz z placówkami oświatowymi i instytucjami kultury organizują szereg kampanii w zakresie abstynencji alkoholowej i narkotykowej, zachowania trzeźwości za kierownicą oraz niewykonywania pracy po spożyciu alkoholu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

Problem uzależnień w gminie Pakość przybiera różne formy. Wśród nich znajdują się zaburzenia nie związane bezpośrednio z zażywaniem określonych substancji psychoaktywnych, ale z niekontrolowanym podejmowaniem określonych zachowań i czynności. Do najpowszechniejszych nałogów natury psychicznej zalicza się zaburzenie uprawiania hazardu oraz zachowania przystosowawcze, np. robienie zakupów i uprawianie ćwiczeń fizycznych, odmawianie jedzenia lub nadmierne spożywanie go, natomiast problemem, który potencjalnie może zostać włączony w grono zaburzeń behawioralnych jest zaburzenie korzystania z Internetu oraz grania w gry internetowe.

Wraz z rozwojem technologicznym, w świecie on-line pojawiać zaczęły się różnego rodzaju gry na pieniądze. Znacznie zwiększyło to dostępność do gier hazardowych dla młodych ludzi. Hazard on-line, w przeciwieństwie do stacjonarnych kasyn zakazanych dla nieletnich, jest dla młodych ludzi dostępny i w dużej mierze anonimowy. Niestety rozprzestrzenianie się stron internetowych oferujących różnego rodzaju gry hazardowe, stwarza dla dzieci i młodzieży realne zagrożenie. Granie w gry na pieniądze może doprowadzić do uzależnienia i związanych z tym negatywnych konsekwencji, między innymi problemów w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym, jak poczucie wewnętrznego przymusu i myśli intruzywne, które nie pozwalają na skupienie uwagi na pracy, a także depresji, myśli i prób samobójczych, słabych wyników w nauce, problemów w relacjach rodzinnych i rówieśniczych.

Mając na uwadze potrzebę ograniczenia i przeciwdziałania zwiększeniu się skali rozpowszechnienia grania w gry na pieniądze niezbędne jest organizowanie badań pozwalających ocenić skalę zjawiska oraz dostosowywanie odpowiednich działań profilaktycznych zapobiegających występowaniu problemów w tym zakresie.

Korzystanie z urządzeń elektronicznych wśród dorosłych, jak i młodych ludzi jest problemem powszechnym i zauważalnym na terenie gmin w całej Polsce. Wykorzystywanie Internetu i urządzeń elektronicznych stało się elementem wychowawczym dzieci, z kolei wśród młodzieży obserwowana jest znaczna skala tego problemu, gdyż pozostają oni on-line przez znaczącą część każdego dnia. W związku z korzystaniem z nowych technologii zarówno dzieci, jak i osoby dorosłe narażone są na doświadczenie przemocy internetowej, ryzyko uzależnienia od smartfonów, a także inne, negatywne konsekwencje. Korzystanie z urządzeń elektronicznych daje dzieciom i młodzieży możliwości rozwoju, ale niesie za sobą także liczne zagrożenia – pornografię, treści pełne przemocy, fake newsy, ryzyko nawiązania niebezpiecznych relacji, czy też cyberprzemoc. Korzystanie z urządzeń elektronicznych, w tym z Internetu, pozostanie jedną z najczęściej podejmowanych czynności przez młodych ludzi i może determinować problemy w obszarze zdrowia fizycznego oraz psychicznego. Biorąc to pod uwagę niezbędne jest podejmowanie działalności edukacyjnej wśród dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznego poruszania się po świecie on-line oraz uświadamianie ich na temat konsekwencji poświęcania na to zbyt wiele czasu.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE PAKOŚĆ

.....

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pakości, powołana przez Burmistrza Pakości do wykonywania zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.). Według stanu na koniec 2020 roku Komisja liczyła 8 członków.

Dane dotyczące działań GKRPA w Pakości podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela. W 2020 roku członkowie GKRPA przeprowadzali rozmowy ze 163 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 122 członkami rodzin osób uzależnionych. Podjęto wówczas również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec 263 osób z problemem alkoholowym oraz wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 4 mieszkańców Gminy. Na przestrzeni lat 2018-2020 odnotowany został wzrost liczby osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy oraz osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do zobowiązania ich poddaniu się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia, z kolei spadkowa tendencja zauważalna jest w zakresie liczby członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy. Ponadto liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego utrzymywała się na względnie stałym poziomie. Dane dotyczące podejmowanych działań GKRPA w Pakości przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pakości wobec osób uzależnionych w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	113	172	163
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	231	211	122
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	213	273	263
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	5	4	4

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

Członkowie GKRPA kontaktowali się również z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc. W 2020 roku członkowie Komisji skontaktowali się z 6 osobami stosującymi przemoc w rodzinie, 67 osobami doznającymi tego problemu, a także z 21 świadkami przemocy. Ponadto przeprowadzone zostały rozmowy interwencyjne z osobami, które nadużywają alkoholu w związku z dopuszczaniem się przez nich przemocy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat zauważalne są wahania w tym zakresie, co dokładniej przedstawiają dane zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 8. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w Pakości w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba osób stosujących przemoc, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	5	1	6
liczba osób doznających przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	64	76	67
liczba świadków przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	24	25	21
liczba rozmów interwencyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy	5	1	6

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Na terenie gminy Pakość osoby doświadczające sytuacji kryzysowych mogą uzyskać pomoc i wsparcie w Punkcie Konsultacyjnym, który funkcjonuje w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości. W 2020 roku, podobnie jak w latach poprzednich, Punkt czynny był średnio przez 72 godziny w miesiącu.

W Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień w Pakości wsparcie psychologiczne świadczone jest w każdy poniedziałek, we wtorek po pomoc mogą się udać osoby z problemem narkotykowym oraz wymagające wsparcia ze względu na swoje uzależnienie od alkoholu, natomiast w środy i czwartki dyżury pełnią specjaliści w zakresie przemocy w rodzinie, a także pomocy osobom współuzależnionym, z kolei w piątki poradnictwem zajmuje się terapeuta ds. uzależnień. Łącznie w Punkcie porad udziela 5 specjalistów:

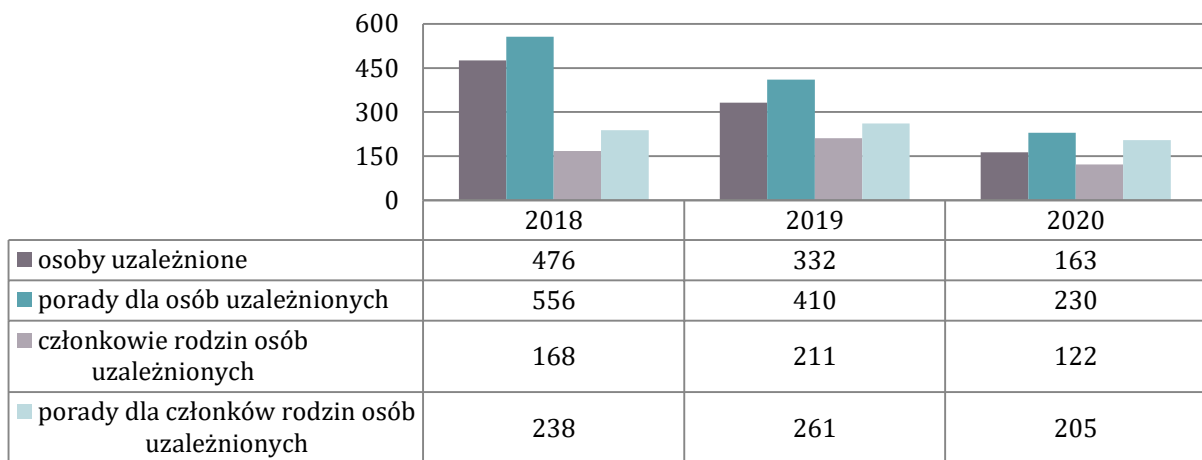
- certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień,
- psycholog,
- pracownik socjalny,
- 2 pedagogów/nauczycieli.

Ponadto nieodpłatne porady prawne udzielane są w Pakości w ramach współpracy Gminy Pakość ze Starostwem Powiatowym w Inowrocławiu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

W 2020 roku w Punkcie udzielono 230 porad 163 osobom z problemem alkoholowym oraz 205 porad 122 dorosłym członkom rodzin osób z problemem uzależnienia. Na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest spadek liczby osób uzależnionych zgłaszających się do Punktu oraz liczby udzielonych im porad. Niemniej, liczba dorosłych członków rodzin osób z problemem alkoholowym oraz liczba udzielonych im porad ulegała wahaniom w tym okresie. Odnotowany w 2020 roku spadek w stosunku do roku poprzedniego jest jedną z konsekwencji pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, który utrudnił mieszkańcom kontakt ze specjalistami. Niemniej, z uwagi na to ograniczenie wprowadzone zostały dyżury specjalistów w formie teleporad.

Wykres 7. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin w latach 2018-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Ważnym zasobem na terenie Gminy jest grupa samopomocowa dla osób uzależnionych AA „Płomień”, która funkcjonuje przy OKiT w Pakości. Mieszkańcy Gminy przeżywający trudności związane z problemem uzależnień mają możliwość uczestnictwa w spotkaniach, które odbywają się w każdy wtorek o 17.00, a w każdy ostatni wtorek miesiąca odbywają się spotkania otwarte.

W zakresie działalności profilaktycznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pakości inicjuje również szereg działań edukacyjnych dla najmłodszej części społeczeństwa, ale także rodziców i nauczycieli. Z uwagi na wystąpienie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 w 2020 roku możliwość realizacji szeroko zakrojonych oddziaływań została ograniczona, niemniej programami profilaktycznymi jak „Cukierki” czy „Fonolandia” z zakresu cyberprzemocy objęto łącznie 65 uczniów oraz 6 nauczycieli.

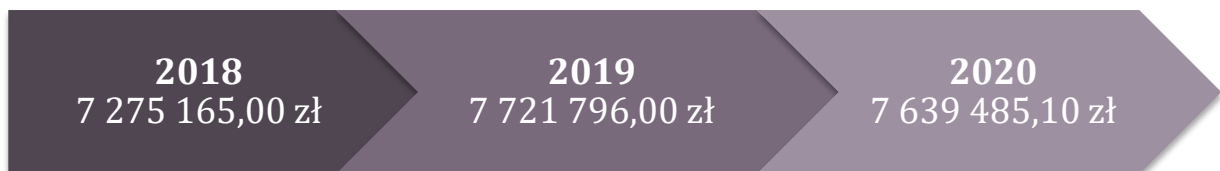
Wśród innych działań podejmowanych w 2020 roku w ramach lokalnej działalności profilaktycznej należy wskazać organizowanie pogadań z zakresu bezpieczeństwa dziecka (127 odbiorców) i problemów nastolatków w dobie pandemii (69 odbiorców), spektakli (227 odbiorców), a także konkursów artystycznych (20 uczestników). Co więcej, dla 90 rodziców oraz 12 nauczycieli zrealizowane zostały warsztaty i szkolenia na temat profilaktyki problemowej.

RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE PAKOŚĆ

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu. Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 600 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2,5 mln osób pijących alkohol szkodliwie.

W roku 2020 wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Pakość wyniosła łącznie 7 639 485,10 zł, w tym 3 539 661,00 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 596 777,50 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa), a także 3 503 046,60 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1. Można zauważyć, że wartość sprzedanego alkoholu w stosunku do 2018 roku wzrosła o 5%.

Rysunek 2. Wartość sprzedanego na terenie gminy Pakość alkoholu w latach 2018-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

W 2020 roku Gminę zamieszkiwało łącznie 7 710 osób, które ukończyły 18 rok życia. Wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu przypadającego na każdą pełnoletnią osobę wyniosła wówczas 990,85 zł, co jest wartością wyższą w porównaniu do roku 2018 o 53,33 zł. Na przestrzeni ostatnich trzech lat zauważalne jest wahanie się wartości sprzedanego na 1 dorosłego mieszkańca.

Rysunek 3. Wartość sprzedanego na terenie gminy Pakość alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca w latach 2018-2020

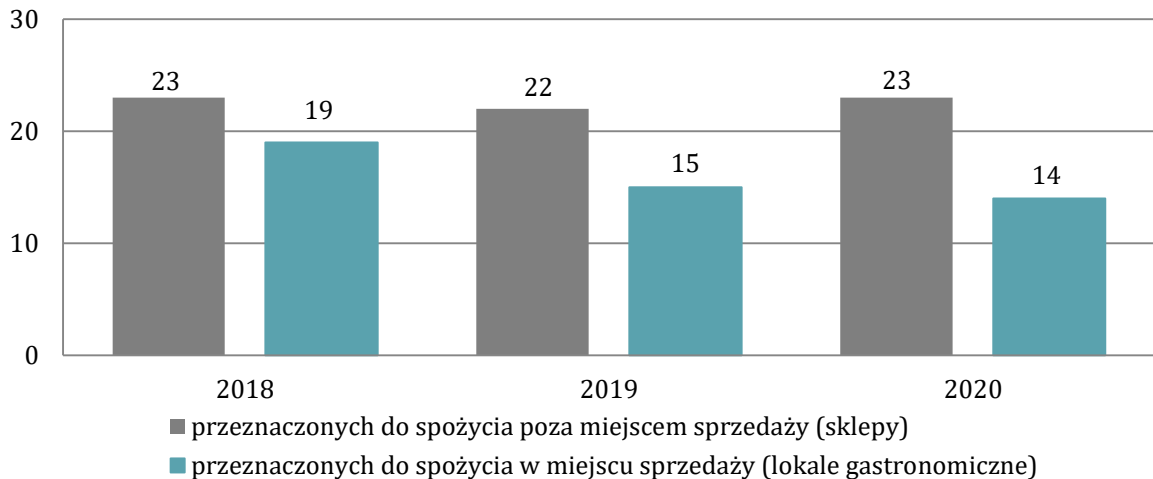

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

W roku 2020 na terenie gminy Pakość działalność prowadziło łącznie 37 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 23 przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży i 14 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. W 2020 roku w porównaniu do 2018 roku liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zmniejszyła się – w 2018 roku było ich 42, natomiast w roku 2019 i 2020 – 37. Liczba sklepów utrzymywała się na stosunkowo stałym poziomie, natomiast w przypadku lokali gastronomicznych zauważalny jest systematyczny spadek.

Wykres 8. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Pakość na przestrzeni lat 2018-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Na przestrzeni ostatnich trzech lat w województwie kujawsko-pomorskim zauważalny był wzrost liczby dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu, co świadczy o działaniach ograniczających podaż i dostępność napojów alkoholowych na terenie województwa. Niemniej, w gminie Pakość miała miejsce odwrotna tendencja – liczba dorosłych mieszkańców Gminy systematycznie malała. W 2020 roku w województwie na 1 punkt sprzedaży przypadały 304 osoby, natomiast w Gminie było to 207 osób.

Tabela 9. Liczba pełnoletnich mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w województwie kujawsko-pomorskim oraz gminie Pakość w latach 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
liczba pełnoletnich mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w województwie kujawsko-pomorskim	285	300	304
liczba pełnoletnich mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w gminie Pakość	210	209	207

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 oraz Profilaktyka i Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych w Polsce w Samorządach Gminnych w 2018, 2019 i 2020 roku, zestawienie statystyczne

DIAGNOZA SPOŁECZNA W ZAKRESIE UZALEŻNIEŃ

Wśród głównych problemów z jakimi zmagają się współczesne rodziny jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemoc w rodzinie, bezrobocie oraz uzależnienia. Przeciwdziałanie negatywnemu wpływowi tych problemów na rozwój psychospołeczny lokalnej społeczności wymaga odpowiedniego podejścia i kompleksowej pracy specjalistów. Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców w określonym obszarze.

W 2018 roku na terenie Gminy zostały przeprowadzone dwa badania diagnozujące problemy społeczne wśród lokalnej społeczności:

- Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych – Gmina Pakość, w której uczestniczyło 150 dorosłych mieszkańców Gminy, w tym 89 kobiet i 61 mężczyzn, 20 pracowników punktów, gdzie sprzedawany jest alkohol oraz 524 uczniów szkoły podstawowej, ponadpodstawowej oraz gimnazjum;
- Społeczna Diagnoza Uczniów 2018 LUSTRO – raport lokalny, w którym wzięło udział 102 uczniów klas V-VI oraz 90 dzieci uczęszczających do VII-VIII klasy szkoły podstawowej. Kwestionariusze zostały wypełnione łącznie przez 192 uczniów, w tym 103 dziewczynki i 89 chłopców.

SYNTEZA WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH

Dorośli mieszkańcy

- Diagnoza przeprowadzona wśród dorosłych mieszkańców Gminy pozwala stwierdzić, że po alkohol sięga zdecydowana większość respondentów (83%), a część z nich spożywa alkohol kilka razy w tygodniu (30%) oraz niemal codziennie (8%).
- Mieszkańcom zdarza się spożywać znaczne porcje napojów alkoholowych, bowiem niemal co trzeci przyznał w badaniu, że w dniu w którym pije sięga po 7 lub więcej porcji alkoholu (31%), co wskazuje na szkodliwy i ryzykowny wzorzec picia wśród dorosłych mieszkańców Gminy.
- Analizując rynek alkoholowy w świetle wyników przeprowadzonej diagnozy można stwierdzić, że na terenie Gminy znajduje się zbyt duża liczba punktów sprzedaży alkoholu, co potwierdziła połowa respondentów.
- Wśród części dorosłych mieszkańców Gminy istnieją błędne przekonania na temat szkodliwości i działania alkoholu. Niemal połowa respondentów uznała alkohol znajdujący się w piwie za mniej groźny od tego znajdującego się w wódce, co jest twierdzeniem nieprawdziwym (49%).
- Problemem jaki zauważają mieszkańcy w związku ze spożywaniem alkoholu w przestrzeni publicznej jest zachowanie ładu i spokoju, bowiem aż 84% respondentów podało, iż osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu w miejscach przestrzeni wspólnej zagrażają ich poczuciu bezpieczeństwa.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

- Pozytywnym wynikiem badania jest wysoka świadomość mieszkańców na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na dziecko w okresie prenatalnym. 95% respondentów zdecydowanie stwierdziło, iż nawet małe ilości są szkodliwe i mogą zagrozić zdrowiu, a nawet życiu dziecka.
- Znaczna część respondentów przyznała, że w ich otoczeniu znajdują się osoby, które zażywają substancje psychoaktywne (77%), a wśród tych osób najpopularniejsze są w opinii mieszkańców dopalacze oraz marihuana i haszysz.
- Jednym z wniosków przeprowadzonego badania diagnozującego jest fakt, iż narkotyki i dopalacze nie są całkowicie niedostępne na jej terenie. Co piąty mieszkaniec przyznał bowiem, że wie gdzie może je pozyskać (21%).
- W opinii większości dorosłych mieszkańców, problem uzależnienia od hazardu nie jest powszechny w Gminie (66%), niemniej co trzeci jest zdania, iż problem ten jest powszechny lub bardzo powszechny (34%).
- Problemem z jakim mierzą się mieszkańcy gminy Pakość są również przestępstwa internetowe, bowiem średnio co czwarty respondent potwierdził znajomość osób w swoim środowisku, które padły ofiarą takich działań (28%), a połowa ma podejrzenia, iż w ich otoczeniu znajdują się osoby pokrzywdzone w wyniku internetowych oszustw (49%).
- Wśród dorosłych mieszkańców Gminy problem uzależnienia od urządzeń elektronicznych oraz Internetu przybiera znaczącą skalę, gdyż 39% osób uczestniczących w badaniu określiło ten problem jako bardzo lub dość powszechny.

Uczniowie

- Diagnoza problemów społecznych wśród dzieci i młodzieży na terenie Gminy pozwoliła określić skalę problemu uzależnień wśród uczniów. Inicjację alkoholową ma za sobą średnio 25% uczniów szkół podstawowych.
- Do pierwszego kontaktu młodych mieszkańców gminy Pakość z alkoholem najczęściej dochodzi na spotkaniach towarzyskich ze znajomymi, rodzinnych oraz podczas imprez okolicznościowych i domówek.
- Najpopularniejszym rodzajem alkoholu wśród uczniów jest piwo, na które wskazało średnio 6% uczniów ze szkół podstawowych, a także wódka (2%).
- Alarmującym wynikiem diagnozy jest uznawanie alkoholu jako łatwo dostępnego przez znaczną część dzieci i młodzieży. W opinii 7% uczniów ze szkół podstawowych każdy może zakupić alkohol w Gminie, a zdaniem kolejnych 7% jest to raczej łatwe. Wśród starszych uczniów przekonanie o łatwym dostępie do alkoholu ma wyższy odsetek badanych, bo aż 51% stwierdziło, że zakup alkoholu nie jest problematyczny.
- Analiza odpowiedzi uczniów na pytania dotyczące substancji psychoaktywnych pozwala stwierdzić, iż część młodych mieszkańców eksperymentuje z narkotykami i dopalaczami. Kontakt z nimi miało 3% uczniów ze szkół podstawowych oraz aż 20% badanych ze szkół ponadpodstawowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

- Wśród młodszych ankietowanych najpopularniejszą substancją jest marihuana (20%), natomiast starsi uczniowie poza tą używką sięgają również po amfetaminę (11%), dopalacze (7%), LSD (7%), haszysz (5%) oraz ekstazy (4%).
- Większość badanych uczniów nie wie, gdzie może zdobyć nielegalne substancje na terenie swojej Gminy, jednakże jak przyznało średnio 8% osób ze szkół podstawowych oraz 18% z placówek ponadpodstawowych, narkotyki i dopalacze są dostępne, a respondenci wiedzą, gdzie mogą je zakupić.
- Wśród części uczniów istnieją błędne przekonania na temat używek – badani wierzą, że pomogą im się one zrelaksować, będą się lepiej bawić, a nawet, że jeśli będą zażywać je z umiarem nie uzależnią się. Ponadto zauważalne są błędne przekonania normatywne, iż skoro rówieśnicy badanych osób zażywają takie substancje to oni też powinni.
- Problemem dostrzegalnym w gronie najmłodszych mieszkańców gminy Pakość jest uzależnienie od urządzeń elektronicznych i Internetu. Jak wskazali respondenci, przeważnie na korzystaniu z komputera spędzają 2-3 godziny dziennie (szkoły podstawowe – 39%, szkoły ponadpodstawowe – 27%). Z większą częstotliwością z komputera korzystają starsi uczniowie, gdyż aż 39% dzieci ze szkół ponadpodstawowych stwierdziło, iż przeznacza na to więcej niż 5 godzin dziennie.
- Wśród uczniów ze szkół podstawowych najpowszechniejszymi formami spędzania czasu wolnego okazuje się być granie w gry komputerowe (38%), aktywność na portalach społecznościowych (32%) oraz przeglądanie stron internetowych z zabawną zawartością (8%), z kolei starsi uczniowie najczęściej spędzają czas na portalach społecznościowych (50%), a także grając w gry (14%).
- Należy zwrócić uwagę, iż brak dostępu do Internetu byłby znaczącym problemem dla uczniów ze szkół podstawowych (24%) oraz ponadpodstawowych (25%). Z brakiem możliwości bycia on-line nie miałoby z kolei żadnego problemu 25% młodszych uczniów i 20% nastolatków.
- W związku z korzystaniem z portali społecznościowych oraz innych stron internetowych młodzi mieszkańcy gminy Pakość doświadczają różnych negatywnych zjawisk, w tym cyberprzemocy. Najczęstszymi konsekwencjami są kolejno: bycie ofiarą hejtu i złośliwych komentarzy (26%), otrzymywanie wiadomości z przezwiskami i obelgami (25%), a także włamanie na konto na portalu społecznościowym itp. (14%).
- Jak wynika z deklaracji uczniów, podejmowanie zachowań hazardowych jest wśród młodych mieszkańców Gminy powszechne, gdyż średnio co trzecia osoba poniżej 18 roku życia miała styczność z grami na automatach (33%), a odsetek 18% respondentów grał w gry internetowe, w których nagrodą były pieniądze.

ANALIZA SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot. Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

Analiza SWOT jest to metoda analizy strategicznej pozwalająca skonfrontować ze sobą pozytywne i negatywne czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne. Innymi słowy SWOT jest sposobem organizowania faktów, umożliwiającym zrozumienie danych i dostrzeżenie wynikających z nich konsekwencji. Polega na podzieleniu zebranych informacji na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- **S (Strengths)** – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę;
- **W (Weaknesses)** – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę;
- **O (Opportunities)** – szanse: wszystko to co stwarza szansę korzystnej zmiany;
- **T (Threats)** – zagrożenia: wszystko to co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ■ Prowadzenie różnorodnej działalności kulturalnej pozytywnie wpływającej na rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży oraz wzmacniającej kompetencje wychowawcze rodziców, a także ogólny poziom integracji rodzin. ■ Rozwinięta infrastruktura kulturalna, sportowa, rekreacyjna i oświatowa, a także prowadzenie działalności w zakresie animowania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, w tym DDP Senior+, świetlice środowiskowe, Świetlica Socjoterapeutyczna i świetlice opiekuńczo-profilaktyczne. ■ Obecność pałaczków zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3. ■ Rozwinięta baza instytucjonalna i zasoby ludzkie działające w obszarze wsparcia osób i rodzin przeżywających trudności (Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych). ■ Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. ■ Funkcjonowanie grupy wsparcia dla osób z problemem przemocy w rodzinie i grupy samopomocowej AA.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Problem depopulacji – ujemny przyrost naturalny. ■ Wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności przy jednoczesnym spadku udziału osób w wieku produkcyjnym. ■ Wzrost liczby osób bezrobotnych oraz udziału osób pozostających bez zatrudnienia w ogóle osób w wieku produkcyjnym. ■ Wysoki udział kobiet pozostających bez pracy w ogóle mieszkanek w wieku produkcyjnym. ■ Konieczność udzielania wsparcia z powodu problemu uzależnień, zarówno od alkoholu, jak i narkotyków, a także i przemocy w rodzinie. ■ Ścisła korelacja problemu uzależnień przemocy w rodzinie w Gminie. ■ Konieczność umieszczania dzieci w pieczy zastępczej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej, w tym spowodowanej uzależnieniem. ■ Przewlekłość spraw prowadzonych przez sąd w zakresie przymusowego leczenia odwykowego. ■ Niska skuteczność działań podejmowanych w zakresie przymusowego leczenia odwykowego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizacja i promowanie rządowych programów i działań w zakresie wsparcia rodzin. ■ Udzielanie specjalistycznego wsparcia dla osób doświadczających przemocy w ramach działalności OPS i PK. ■ Świadczenie profesjonalnego wsparcia mieszkańcom dzięki wysoko wykwalifikowanej kadrze lokalnego systemu wsparcia, czyli osobom zajmującym się działalnością profilaktyczną i przeciwdziałaniem uzależnieniom, socjoterapią oraz pomocą psychologiczną. ■ Prowadzenie szerokiej działalności edukacyjnej i profilaktycznej wśród dzieci, rodziców oraz innych grup. ■ Stosunkowo wysoki odsetek mieszkańców mających świadomość szkodliwego wpływu alkoholu na dziecko w okresie prenatalnym.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Konieczność zatrzymywania w pomieszczeniach policyjnych osób znajdujących się pod wpływem alkoholu. ■ Brak poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców w środowisku lokalnym spowodowane osobami pijącymi w przestrzeni publicznej. ■ Negatywny wpływ koronawirusa SARS-CoV-2 na funkcjonowanie rodzin. ■ Sięganie po alkohol, papierosy, a także narkotyki przez osoby dorosłe. ■ Wysoka dostępność do alkoholu dla osób niepełnoletnich w opinii uczniów. ■ Eksperymentowanie z narkotykami i dopalaczami przez dzieci i młodzież uczącą się. ■ Wzrost sprzedanego alkoholu na przestrzeni ostatnich lat. ■ Stosunkowo wysoka dostępność do punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy i niższa w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego liczba dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży. ■ Podejmowanie zachowań hazardowych przez dzieci i młodzież, a także osoby dorosłe w Gminie. ■ Poświęcanie znacznych ilości czasu na korzystanie z Internetu i komputera, w szczególności przez uczniów szkół ponadpodstawowych. ■ Doświadczanie przez dzieci negatywnych konsekwencji korzystania z Internetu, w szczególności hejtu i obrażania.
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ Zmiany w przepisach prawnych umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą. ■ Polityka państwa związana ze zwiększaniem środków finansowych na przeciwdziałanie uzależnieniom. ■ Kampanie informacyjne wpływające na zmianę świadomości społeczeństwa dotyczące problemu uzależnień i przemocy w rodzinie. ■ Możliwości pozyskiwania środków finansowych z nowych źródeł finansowania.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Negatywne wzorce zachowań społecznych, w szczególności w zakresie okazjonalnego sięgania po alkohol (podczas uroczystości i świąt). ■ Wypalenie zawodowe dotyczące część kadry instytucji przeciwdziałających uzależnieniom i przemocy. ■ Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, uzależnienia członków rodziny, niechęć do współpracy. ■ Niedoinformowanie społeczne odnośnie placówek świadczących pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym. ■ Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

- Organizowanie szkoleń podnoszących umiejętności zawodowe osób zajmujących się problematyką uzależnień oraz przemocy oraz pracujących z osobami uzależnionymi.
- Dostęp do informacji oraz bezpłatnej pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doznających przemocy w rodzinie dzięki funkcjonowaniu Punktu Konsultacyjnego.
- Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi.
- Udzielanie konsultacji psychologiczno-pedagogicznych dla rodzin.
- Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.
- Wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia.
- Wzrost świadomości społecznej na temat negatywnych konsekwencji wynikających z uzależnień.
- Rozwijająca się współpraca międzyinstytucjonalna.
- Podejmowanie zachowań ryzykownych, w tym inicjacji alkoholowej i narkotykowej przez dzieci i młodzież, skutkujące problemami uzależnień.
- Nasilenie się problemu marginalizacji i wykluczenia społecznego w środowiskach dotkniętych uzależnieniami.
- Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
- Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób uzależnionych.
- Rozpad więzi rodzinnych.
- Spadek wieku inicjacji alkoholowej uczniów.
- Zwiększenie dostępu do substancji psychoaktywnych w Gminie
- Promowanie środków psychoaktywnych w mediach społecznościowych.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających ze spożywania alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych oraz niekontrolowanego podejmowania określonych czynności, a także podniesienie świadomości lokalnej społeczności w zakresie negatywnych konsekwencji uzależnień od substancji oraz behawioralnych dla zdrowia i prawidłowego rozwoju psychospołecznego.

Celami operacyjnymi Programu są:

1. Wspieranie postaw abstynenckich wśród lokalnej społeczności oraz budowanie systemu profilaktyki i prewencji uzależnień dla ogółu mieszkańców Gminy.
2. Rozwijanie dostępnych form terapii i umożliwienie osobom oraz rodzinom dotkniętym problemem uzależnień dostępu do specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
3. Profilaktyka i kompleksowe rozwiązywanie problemów uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Gminy oraz ogólna poprawa ich dobrostanu psychicznego.
4. Stałe monitorowanie skali problemów uzależnień w Gminie i rozpoznawanie środowisk dotkniętych tym problemem oraz szczególnie zagrożonych uzależnieniami.

Cele szczegółowe Programu postawione na podstawie zidentyfikowanych problemów.

Cel operacyjny 1

Wspieranie postaw abstynenckich wśród lokalnej społeczności oraz budowanie systemu profilaktyki i prewencji uzależnień dla ogółu mieszkańców Gminy.

- Ograniczanie skali spożywania alkoholu oraz zażywania substancji psychoaktywnych zarówno przez dzieci i młodzież i dorosłych mieszkańców Gminy, a także dostępności tych substancji na jej terenie.
- Zminimalizowanie liczby interwencji podejmowanych wobec osób nietrzeźwych.
- Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież.
- Promowanie wiedzy odnośnie negatywnych skutków spożywania alkoholu i narkotyków, a także udostępnianie informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowia oraz bezpieczeństwa.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego, Komisariat Policji, organizacje pozarządowe.
2.	Rozwijanie oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz promowanie udziału w tych formach w społeczności lokalnej.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego.	Urząd Miejski, Ośrodek Kultury i Turystyki, placówki wsparcia dziennego, Biblioteka Publiczna organizacje pozarządowe, placówki oświatowe.
3.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU, ORE, IPiN.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	Urząd Miejski, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego.
4.	Organizowanie oraz dofinansowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie profilaktyki używania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, placówki wsparcia dziennego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

5.	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi oraz narkomanii.	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina. Szacunkowa liczba odbiorców kampanii.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, placówki ochrony zdrowia, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Grupa AA, organizacje pozarządowe.
6.	Organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, psychologicznych, socjoterapeutycznych, profilaktycznych oraz z zakresu terapii pedagogicznej dla dzieci i młodzieży uczęszczających na zajęcia w Świetlicy Socjoterapeutycznej i w placówkach wsparcia dziennego.	Liczba dzieci objętych wsparciem w placówkach.	Urząd Miejski, placówki wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe.
7.	Organizowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień.	Liczba uczestników konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień. Liczba zorganizowanych konkursów.	Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, Urząd Miejski, Ośrodek Kultury i Turystyki, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego, Komisariat Policji, Biblioteka Publiczna.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

8.	Popularyzowanie informacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia za pośrednictwem ulotek, broszur i plakatów.	Liczba i nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych i promocyjnych.	Urząd Miejski, placówki oświatowe, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, Ośrodek Kultury i Turystyki, Biblioteka Publiczna, placówki wsparcia dziennego, Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień, placówki ochrony zdrowia.
9.	Wspieranie finansowe, merytoryczne i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, udzielania pomocy osobom nadużywającym alkoholu, uzależnionym od alkoholu, narkotyków oraz osobom doznającym przemocy w rodzinie.	Liczba instytucji i organizacji pozarządowych, którym udzielono wsparcia finansowego.	Urząd Miejski.
10.	Współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy, w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.	Liczba działań podjętych we współpracy z podmiotami działającymi na terenie Gminy, w zakresie wzmacniania abstynencji i promowania jej.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Ośrodek Kultury i Turystyki, placówki wsparcia dziennego, Biblioteka Publiczna, Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień.
11.	Organizowanie i udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom w kryzysie.	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy. Liczba uczestników szkoleń.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

12.	Doposażenie GKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu.	Kwota doposażenia GKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu. Liczba zakupionych przedmiotów/ sprzętu/materiałów i innych niezbędnych do realizacji zadań rzeczy.	Urząd Miejski.
13.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi.	Liczba przeprowadzonych działań informacyjnych. Liczba wydanych materiałów edukacyjnych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Miejski.
14.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Miejski.
15.	Podejmowanie działań pokontrolnych, a w razie konieczności interwencji w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych. Liczba wszczętych postępowań mandatowych przez KP w związku z kontrolami.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Miejski, Komisariat Policji.
16.	Opiniowanie wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.	Liczba wydanych opinii (postanowień) o lokalizacji punktu sprzedaży.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel operacyjny 2

Rozwijanie dostępnych form terapii i umożliwienie osobom oraz rodzinom dotkniętym problemem uzależnień dostępu do specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.

- Poprawa dostępności i jakości usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla rodzin i osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
- Podniesienie skuteczności systemu motywowania do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

- Aktywizacja społeczno-zawodowa osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków w środowisku lokalnym.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	<p>Podjęcie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego, przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu, motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.</p>	<p>Liczba zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego. Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno-motywuujące do podjęcia leczenia odwykowego. Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego leczenia odwykowego. Liczba osób, które zakończyły leczenie odwykowe.</p>	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Miejski, Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień.</p>
2.	<p>Podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu: zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia, występowanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe, zakładanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego, powiadomienie Komisariatu Policji lub prokuratury o podejrzeniu stosowania przemocy.</p>	<p>Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego i liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego. Liczba założonych „Niebieskich Kart”.</p>	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p>

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

3.	Organizowanie wsparcia i pomocy osobom z problemem narkotykowym i alkoholowym.	Liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym. Liczba zorganizowanych działań wspierających osoby z problemem narkotykowym i alkoholowym.	Urząd Miejski, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień, Grupa AA.
4.	Wspieranie organizacyjne stowarzyszeń trzeźwościowych i grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA) oraz tworzenie warunków do powstania i rozwoju grup dla osób współuzależnionych (AL-Anon).	Liczba osób objętych działaniami grup samopomocowych. Liczba organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki uzależnień (stowarzyszenia, kluby abstynenta) oraz grup samopomocowych (AA i AL-Anon).	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe.
5.	Prowadzenie konsultacji i udzielanie porad terapeutycznych, psychologicznych oraz prawnych.	Liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym (prawne, terapeutyczne, psychologiczne). Liczba udzielonych porad.	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień.
6.	Doposażenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień w niezbędny sprzęt oraz materiały do realizowania zadań Programu.	Kwota doposażenia Punktu w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu. Ilość zakupionego sprzętu, materiałów i innych niezbędnych do realizacji zadań rzeczy.	Urząd Miejski.
7.	Organizowanie i udział w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy.	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy.	Urząd Miejski, Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
8.	Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieska Karta”.	Liczba spraw „Niebieskiej Karty” prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny.	Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

9.	Rzeczpospolitechnianie materiałów informacyjnych z zakresu przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.	Liczba rzeczpospolitechnionych informacji w zakresie przeciwdziałania przemocy.	Gminna Komisja Rzeczpospolitechniania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
----	--	---	---

Cel szczegółowy 3

Profilaktyka i kompleksowe rozwiązywanie problemów uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Gminy oraz ogólna poprawa ich dobrostanu psychicznego.

- Wczesna diagnoza problemu uzależnień behawioralnych w Gminie.
- Zwiększenie form wsparcia dla osób zmagających się z problemem uzależnień behawioralnych.
- Profilaktyka podejmowania niekontrolowanych zachowań i czynności przez dzieci i młodzież oraz dorosłych mieszkańców Gminy.
- Poprawa ogólnego stanu psychicznego lokalnej społeczności.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci poprzez prowadzenie programów z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych, a w szczególności realizowanie programów rekomendowanych przez Ministerstwo Zdrowia („Stawiam na siebie”, „Wspólne kroki w cyberświecie”).	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego, Komisariat Policji, organizacje pozarządowe.
2.	Rozwijanie oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, podnoszenie ich atrakcyjności oraz promowanie udziału w nich w społeczności lokalnej.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego.	Urząd Miejski, Ośrodek Kultury i Turystyki, placówki wsparcia dziennego, Biblioteka Publiczna organizacje pozarządowe, placówki oświatowe.
3.	Organizowanie dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów klas I-III szkół podstawowych pogadanek na temat niebezpieczeństw w sieci połączonych z pokazem serii filmików profilaktycznych „Owce w sieci”.	Liczba zorganizowanych pogadanek. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

4.	Organizowanie zajęć i warsztatów dla uczniów szkół podstawowych oraz dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego na temat zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu (np. „Jestem OK”, „Sieciakowe Zasady Ekranowe”).	Liczba zorganizowanych zajęć/warsztatów. Liczba uczestników.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe.
5.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka.	Liczba zorganizowanych warsztatów. Liczba rodziców/nauczycieli uczestniczących w warsztatach.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, placówki wsparcia dziennego.
6.	Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach profilaktyczno-informacyjnych z zakresu uzależnień behawioralnych (np. „Chroń dziecko w sieci”, „Nie zagub dziecka w sieci”, „HAZARD? Nie, dziękuję”) oraz organizowanie lokalnych kampanii.	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina. Szacunkowa liczba odbiorców kampanii.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, placówki ochrony zdrowia, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe.
7.	Podnoszenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób zajmujących się wsparciem osób uzależnionych (m.in. szkolenie dla terapeuty ds. uzależnień z prowadzenia terapii w oparciu o metodę Kids' Skills oraz dla pedagogów i wychowawców z zakresu realizacji programów rekomendowanych).	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/konferencjach, itp. w celu podniesienia umiejętności i kompetencji.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, placówki ochrony zdrowia, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

8.	Rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień o utworzenie Telefonu Zaufania dla osób z problemem uzależnienia, w tym zaburzeniami behawioralnymi.	Liczba działań podjętych w celu utworzenia w Gminie Telefonu Zaufania.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień.
9.	Inicjowanie działań w celu utworzenia grupy wsparcia dla osób dotkniętych uzależnieniami behawioralnymi przy OPS w Pakości.	Liczba działań podjętych w celu utworzenia w Gminie grupy wsparcia.	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień.
10.	Upowszechnianie wiedzy wśród mieszkańców i uczniów na temat możliwości otrzymania wsparcia w przypadku doświadczenia problemu uzależnień behawioralnych, poprzez publikowanie artykułów na stronach internetowych Gminy oraz kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. broszura, ulotki).	Liczba opublikowanych artykułów. Liczba upowszechnionych broszur/ulotek.	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień.
11.	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w szkołach oraz w placówkach wsparcia dziennego.	Poprawa dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży.	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego.
12.	Prowadzenie kampanii profilaktycznych, wykładów, spotkań ze specjalistami na temat zdrowia psychicznego oraz higieny psychicznej w odniesieniu do uwarunkowań związanych z pandemią COVID-19.	Zwiększanie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz higieny psychicznej.	Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, placówki ochrony zdrowia, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Cel szczegółowy 4

Stale monitorowanie skali problemów uzależnień w Gminie i rozpoznawanie środowisk dotkniętych tym problemem oraz szczególnie zagrożonych uzależnieniami.

- Systematyczna ocena stanu zagrożenia problemem alkoholowym i narkotykowym oraz skali problemu uzależnień behawioralnych na terenie Gminy.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie wymiany informacji dotyczących polityki antyalkoholowej, antynarkotykowej oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, a także działań pomocowych.	Liczba instytucji współpracujących ze sobą w ramach profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii, a także przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym Liczba działań podjętych we współpracy międzyinstytucjonalnej.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, placówki oświatowe, Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień, placówki wsparcia dziennego, Grupa AA, Zespół Interdyscyplinarny, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.
2.	Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych na terenie Gminy.	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej. Liczba przeprowadzonych diagnoz.	Urząd Miejski przy współpracy z pozostałymi realizatorami Programu.

**HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2022 - 2024**

Na podstawie określonych celów Programu w poprzednim rozdziale, w poniższej tabeli znajdują się wytyczone ramy czasowe realizacji zadań, które mają pomóc osiągnąć wyznaczone cele.

zadanie	rok		
	2022	2023	2024
Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowia oraz bezpieczeństwa.	X	X	X
Rozwijanie oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz promowanie udziału w tych formach w społeczności lokalnej.	X	X	X

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU, ORE, IPiN.	X	X	X
Organizowanie oraz dofinansowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie profilaktyki używania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.	X	X	X
Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi oraz narkomanii.	X	X	X
Organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, psychologicznych, socjoterapeutycznych, profilaktycznych oraz z zakresu terapii pedagogicznej dla dzieci i młodzieży uczęszczających na zajęcia w Świetlicy Socjoterapeutycznej i w placówkach wsparcia dziennego.	X	X	X
Organizowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień.	X	X	X
Popularyzowanie informacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia za pośrednictwem ulotek, broszur i plakatów.	X	X	X
Wspieranie finansowe, merytoryczne i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, udzielania pomocy osobom nadużywającym alkoholu, uzależnionym od alkoholu, narkotyków oraz osobom doznającym przemocy w rodzinie.	X	X	X
Współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy, w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.	X	X	X
Organizowanie i udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom w kryzysie.	X	X	X
Doposażenie GKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu.	X		X
Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi.	X	X	X
Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.	X	X	X
Podjęcie działań pokontrolnych, a w razie konieczności interwencji w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.	X	X	X
Opiniowanie wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.	X	X	X

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego, przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu, motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.	X	X	X
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu: zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia, występowanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe, zakładanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego, powiadomienie Komisariatu Policji lub prokuratury o podejrzeniu stosowania przemocy.	X	X	X
Organizowanie wsparcia i pomocy osobom z problemem narkotykowym i alkoholowym.	X	X	X
Wspieranie organizacyjne stowarzyszeń trzeźwościowych i grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA) oraz tworzenie warunków do powstania i rozwoju grup dla osób współuzależnionych (AL-Anon).	X	X	X
Prowadzenie konsultacji i udzielanie porad terapeutycznych, psychologicznych oraz prawnych.	X	X	X
Doposażenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień w niezbędny sprzęt oraz materiały do realizowania zadań Programu.	X	X	X
Organizowanie i udział w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy.	X	X	X
Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieska Karta”.	X	X	X
Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.	X	X	X
Rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci poprzez prowadzenie programów z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych, a w szczególności realizowanie programów rekomendowanych przez Ministerstwo Zdrowia („Stawiam na siebie”, „Wspólne kroki w cyberświecie”).	X	X	X
Rozwijanie oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, podnoszenie ich atrakcyjności oraz promowanie udziału w nich w społeczności lokalnej.	X	X	X
Organizowanie dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów klas I-III szkół podstawowych pogadanek na temat niebezpieczeństw w sieci połączonych z pokazem serii filmików profilaktycznych „Owce w sieci”.	X	X	X
Organizowanie zajęć i warsztatów dla uczniów szkół podstawowych oraz dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego na temat zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu (np. „Jestem OK”, „Sieciakowe Zasady Ekranowe”).	X	X	X

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024

Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka.	X	X	X
Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach profilaktyczno-informacyjnych z zakresu uzależnień behawioralnych (np. „Chroń dziecko w sieci”, „Nie zagub dziecka w sieci”, „HAZARD? Nie, dziękuję”) oraz organizowanie lokalnych kampanii.	X	X	X
Podnoszenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób zajmujących się wsparciem osób uzależnionych (m.in. szkolenie dla terapeuty ds. uzależnień z prowadzenia terapii w oparciu o metodę Kids’ Skills oraz dla pedagogów i wychowawców z zakresu realizacji programów rekomendowanych).	X	X	X
Rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień o utworzenie Telefonu Zaufania dla osób z problemem uzależnienia, w tym zaburzeniami behawioralnymi.		X	
Inicjowanie działań w celu utworzenia grupy wsparcia dla osób dotkniętych uzależnieniami behawioralnymi przy OPS w Pakości.	X	X	X
Upowszechnianie wiedzy wśród mieszkańców i uczniów na temat możliwości otrzymania wsparcia w przypadku doświadczenia problemu uzależnień behawioralnych, poprzez publikowanie artykułów na stronach internetowych Gminy oraz kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. broszura, ulotki).	X	X	X
Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w szkołach oraz w placówkach wsparcia dziennego.	X	X	X
Prowadzenie kampanii profilaktycznych, wykładów, spotkań ze specjalistami na temat zdrowia psychicznego oraz higieny psychicznej w odniesieniu do uwarunkowań związanych z pandemią COVID-19.	X	X	X
Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie wymiany informacji dotyczących polityki antyalkoholowej, antynarkotykowej oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, a także działań pomocowych.	X	X	X
Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych na terenie Gminy.	X	X	X

**TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ
NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE**

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

---

1. Za pracę obejmującą zakres działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pakości otrzymują wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 września 2021 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2022 roku (Dz.U. z 2021, poz. 1690) za każdorazowy udział w pracach Komisji, obejmujących:
  - uczestniczenie w posiedzeniach Komisji,
  - uczestniczenie w posiedzeniu zespołu roboczego Komisji (np. ds. leczenia odwykowego, ds. opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, ds. przeprowadzania kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przedmiotowych uchwał Rady Miejskiej w Pakości),
  - za udział członka komisji w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz pracach grupy roboczej powołanej w ramach Zespołu w sprawie konkretnej rodziny.
2. Przewodniczący GKRPA otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 13% minimalnego wynagrodzenia za pracę, o których mowa z pkt 1, określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2022 roku za każdorazowy udział w pracach Komisji.
3. Wynagrodzenie dla przewodniczącego i członków GKRPA wypłacane będzie na podstawie każdorazowo sporządzonego zestawienia kosztów udziału w pracach Komisji, o których mowa w pkt. 1 oraz list obecności potwierdzonych przez przewodniczącego GKRPA, bądź Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. W przypadku podjęcia Rozporządzenia przez Radę Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej, wynagrodzenie przewodniczącego i członków GKRPA w Pakości zostanie odpowiednio zwiększone.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców gminy Pakość, z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFIAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY PAKOŚĆ NA LATA 2022-2024

---

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024 jest Urząd Miejski w Pakości.
2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024 realizowany będzie od 1 kwietnia 2022 roku do 31 grudnia 2024 roku.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

---

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 są dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii oraz rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinny opierać się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) Kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) Kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy realizowanego programu, realizator Programu, tj. Urząd Miejski w Pakości na czele z Burmistrzem, sporządzi raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024, który przedkłada Radzie Miejskiej w Pakości w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Ponadto realizator Programu sporządza na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pakość na lata 2022-2024 i przesyła ją do Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.